

بسمه تعالی

1391/5/17

جناب آقای دکتر جمشید پژویان

ریاست محترم مرکز ملی رقابت

موضوع: انحصارات در بازرگانی خارجی

سلام علیکم

در سیاست‌های کلی اصل 44 ابلاغی توسط مقام معظم رهبری مدظله‌العالی جهت‌گیری‌های مربوط به نقش‌ها تغییر پیدا کرده و به توسعه بخش غیردولتی عنایت گردیده است. ولی نکته‌ای که نباید از نظر دور داشت، تأکید بر همه اهداف مکتوب سیاست‌های کلی از قبیل شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی، گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی، افزایش رقابت‌پذیری در اقتصاد ملی و... می‌باشد.

با این نگاه، سیاست اصلاح اقتصادی از دامنه مردمی‌سازی و آزادسازی فراتر رفته و به سیاست رقابتی تبدیل می‌شود تا انگیزه نفع شخصی در ساختارهای رقابتی، منجر به حداکثر کردن کارایی و رفاه اجتماعی می‌شوند. اینجا است که موضوع تسهیل رقابت و تنظیم انحصارات، اهمیت مضاعف می‌یابد. لذا موضوع منع انحصار که در بند 5 اصل 43 قانون اساسی مورد تأکید قرار گرفته، در بند «ه» سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی نیز بیان شده است. با توضیح فوق، ابلاغ سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی نیز پشتیبانی برای نهادی کردن رقابت‌پذیری گردید و جزء 3 بند «ه» سیاست‌های کلی بر جلوگیری از ایجاد انحصار توسط بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی از طریق تنظیم و تصویب قوانین و مقررات تأکید دارد.

شورای رقابت که با هدف تسهیل‌کنندگی رقابت در عرصه اقتصادی و نوعی عامل برای کاهش ریسک در این بخش شکل گرفته تا بخش خصوصی با ورود به بازار نگران انحصارات و رقبای

انحصارگر خود نباشد و می‌بایستی مجدانه بر ایجاد انحصار توسط خود بخش خصوصی نیز نظارت کامل و جامع نماید. از آنجا که حوزه اختیارات شورای مذکور در حد و حدود تمام بازارهاست و اعمال تسهیل در رقابت به عنوان یکی از الزامات اصل 44 قانون اساسی می‌باشد لذا کنترل و نظارت بر انحصارگری در بازار کالاهای وارداتی نیز بسیار حساس و استراتژیک است. انحصارات در واردات کالاهای اساسی می‌تواند فراتر از مصادیق اقتصادی و تبدیل به موارد امنیتی گردد.

طبق اطلاع موارد بسیار دیگری درخصوص انحصارات در بازرگانی خارجی و واردات وجود دارند که می‌توان از انحصار بازار خودروهای وارداتی، انحصارگری در واردات میوه خصوصاً انحصار کامل میوه‌های خاص همچون موز، انحصار بازار لوازم خانگی و انحصار در واردات کنجاله نام برد. آنچه بیشتر قابل درنگ است انحصارگری بالای یک شرکت در واردات روغن خام و همچنین روغن تصفیه شده در داخل کشور است و با عنایت به طبقه‌بندی روغن به عنوان کالای اساسی عدم رسیدگی و مدیریت بازار مورد اخیرالذکر می‌تواند مشکل‌آفرین گردد.

شورای رقابت در جایگاه ناظر سلامت رقابتی بازار با توجه به شرایط روز کشور و در راستای حمایت از تولیدکنندگان داخلی، ضرورت دارد نظارت بیشتری بر بازار کالاهای وارداتی که واجد سودهای سرشار از مصرف انبوه درآمدهای ارزی ناشی از فروش نفت و نیز مابه‌التفاوت در قیمت ارز و عرضه کالا در داخل (در فضای خلأ ناشی از تفکر حاکم بر واگذاری اختیارات حاکمیتی به مناسبت‌ها و بهانه‌های گوناگون از جمله ماده 102 قانون برنامه و در نتیجه آنارشی قیمتی) اعمال نموده و ضمن پیشنهادات سازنده در جهت مدیریت بازار به دستگاههای اجرایی ذیربط اقدامات قانونی را بعمل آورد چرا که وجود مصادیق انحصار در واردات توسط افراد و گروه‌های خاص نکوهیده و باعث بدبینی آحاد جامعه نه تنها نسبت به دستگاه مسئول بلکه نسبت به حاکمیت و نظام می‌گردد.

امید است شورای رقابت با تداوم بررسیها و کنترلهای مستمر و موشکافانه خود بر بازارها از بروز انحصار در بازرگانی خارجی پیشگیری و تأمین امنیت بازارها در موارد ناشی از انحصارگری را تأمین نماید.

ضمن اینکه انحصارات نهاده‌ها و سفته‌بازی و افزایش جهشی قیمت‌ها راه‌حل‌ها برای جبران و تنظیم فوری بازار (تنظیم بازار با واردات به جای استراتژی تنظیم بازار با صادرات) با وارد شدن محصولات نهائی عملاً در سال تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی بر عکس به تولید ملی، سرمایه‌گذاری ایرانی، کار ایرانی ضربه وارد شده است.

افزون توفیقات جنابعالی را از خداوند متعال خواهان است.

محمدجواد ایروانی